

Описание на експериментите / Ръководство

На български език

Малък комплект - Звуци

Cornelsen

EXPERIMENTA

Германия

УЧМАГ ООД е изключителен представител за България.

© 2008 Cornelsen Experimenta, Берлин

Всички права запазени.

Ръководството и частите от него са защитени с авторски права.

Всяко използване, различно от законово установеното, изисква предварителното писмено съгласие на Cornelsen Experimenta.

Според Закона за авторското право /§§ 46, 52a UrhG/: Нито ръководството, нито части от него могат да бъдат сканирани, поставени в мрежа или по друг начин да станат обществено достъпни. Това включва вътрешни мрежи на училища или други образователни институции. УЧМАГ ООД притежава правата за разпространение в България.

Преводът на текста е одобрен от Cornelsen Experimenta.

Ние не носим отговорност за щети, причинени от неподходящо използване на оборудването.

Малък комплект – Звуци

Каталожен № 16104

СПИСЪК НА КОМПОНЕНТИТЕ

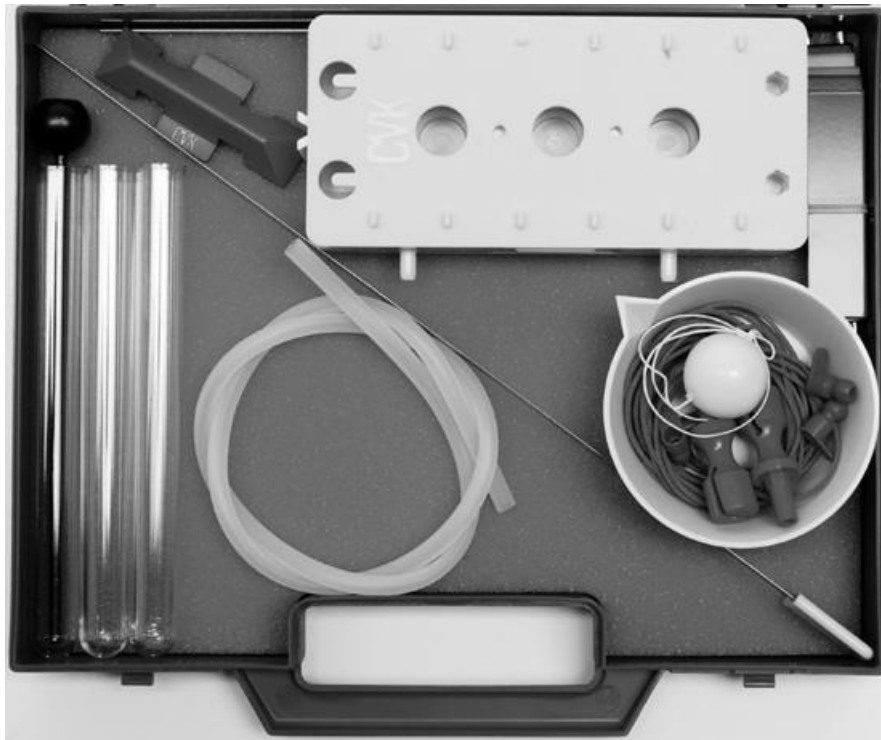
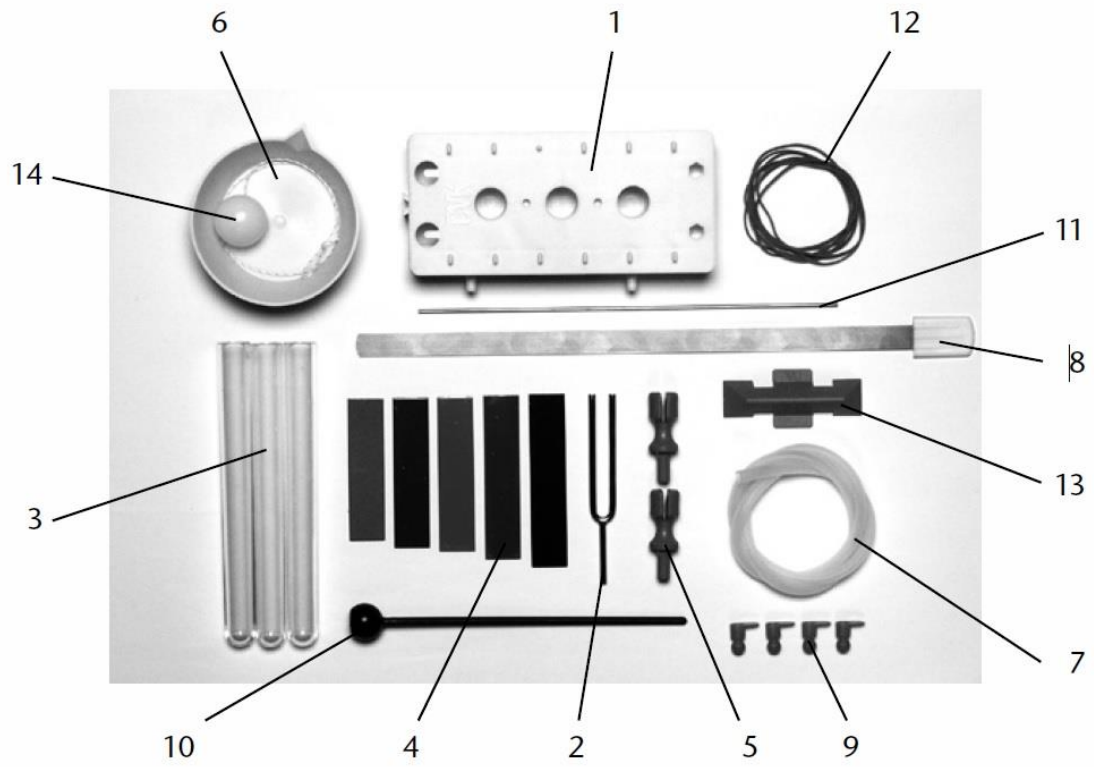
Изображение №.	Количество	Описание	Каталожен №
1	1	Звукова кутия	19390
2	1	Камертон, 95 мм.	19420
3	3	Епруветка за опити, пластмаса, 152 мм.	17680
4	1	Комплект звукови плочки	19470
5	2	Обтегач	19403
6	1	Купичка	18075
7	1	Тръбичка	19454
8	1	Пружинираща стоманена лента	19497
9	4	Слухов крайник	19462
10	1	Барабанна палка	19489
11	1	Стоманена игла	12620
12	20	Ластик	19527
13	1	Триъгълен мост	19411
14	1	Топка с конец	46708

Приложение - печатен материал

- 1 . Описание на експериментите " Малък комплект - Звуци"

161046

Схема с компонентите

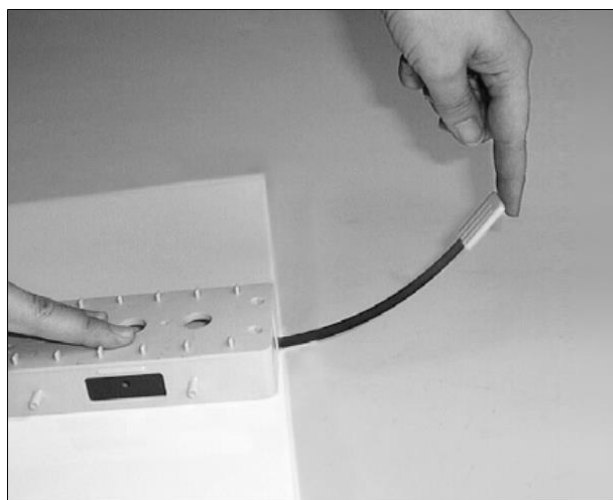
Списък на експериментите

1. Какво е звук?	4 стр.	5. Как се предава звукът?	8 стр.
2. Може ли да се види звукът?	5 стр.	6. Високи и ниски тонове.	9 стр.
3. Звукът упражнява налягане.	6 стр.	7. Звук от въздух.	10 стр.
4. Как се усилва звукът?	7 стр.	8. Звукови плочи – ксилофон.	11 стр.

1. Какво е звук?

Материали / Компонент №

Звукова кутия	1
Пружинираща стоманена лента	8
Стоманена игла	11

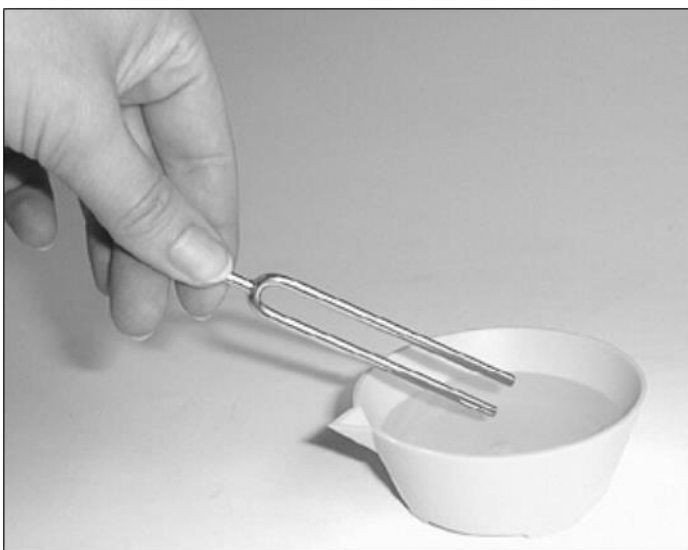
Извършване на експеримента

Поставете звуковата кутия в края на масата и застъпете част от пружиниращата стоманена лента с нея. Огънете главата на лентата надолу с пръст и я освободете. В същото време натиснете звуковата кутия върху другия край на лентата, за да я задържите. Повторете експеримента с различна дължина на лентата. Извършете същия експеримент със стоманената игла.

Резултат от експеримента

След освобождаването главата на лентата и края на иглата, те извършват механични трептения. При достатъчен брой трептения се създава звук. По – бързата последователност от трептения създава по – високи тонове. Колкото по – ниска е последователността, толкова по – нисък е създаденият тон. Звук се създава ако механичните трептения се предават на околния въздух. Те се разпространяват след това под формата на звукови вълни и могат да бъдат регистрирани от осезателните органи на ухото.

2. Може ли да се види звукът?

Материали / Компонент №

Камертон 2

Купичка 6

Допълнително: вода

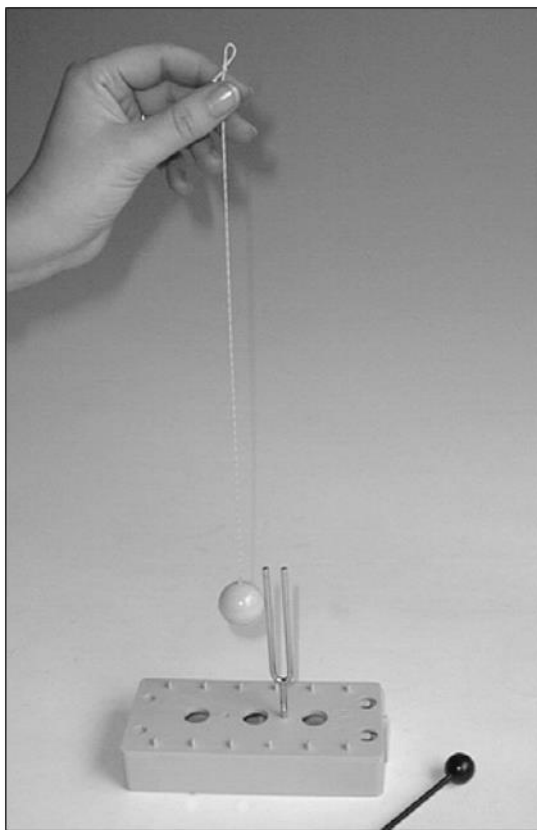
Извършване на експеримента

Напълнете две трети от купичката с вода. Ударете камертона в края на масата и докоснете водната повърхност с единия му връх. Ударете камертона отново и докоснете водната повърхност веднага след това с двата му върха. Наблюдавайте водната повърхност при двата експеримента.

Резултат от експеримента

Вибрациите на камертона, които се предават като звук във въздуха, карат водната повърхност да трепти. С единия връх трептението се вижда като малки водни вълни. Когато докосвате повърхността с двата върха, водата пръска.

3. Звукът упражнява налягане.

Материали / Компонент №

Звукова кутия	1
Камертон	2
Барабанна палка	10
Топка с конец	14

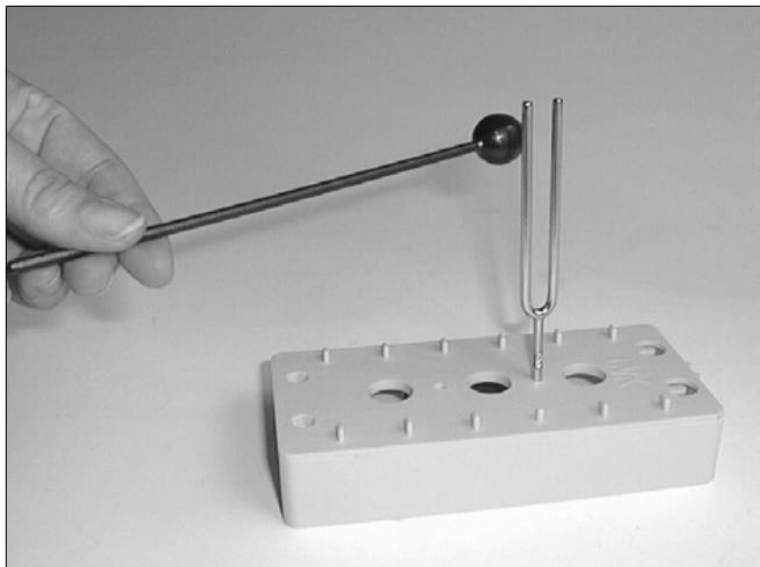
Извършване на експеримента

Застопорете камертона в съответния отвор на звуковата кутия и задръжте топката с конца близо до един от върховете му, така че тя да не го докосва. Ударете камертона с палката и го доближете до топката, докато тя не го докосне. Наблюдавайте топката. Повторете експеримента няколко пъти.

Резултат от експеримента

Трептенията на камертона се предават на околните въздушни молекули и се разпространяват като вибрираща звукова вълна. Подобно на молекулите на въздуха топката също се активира от трептенията на камертона и следователно се отдалечава.

4. Как се усилюва звукът

Материали / Компонент №

Звукова кутия	1
Камертон	2
Барабанна палка	10

Извършване на експеримента

Ударете камертона с главата на палката и чуйте силата на звука от създадения тон. Монтирайте камертона в съответния отвор отгоре на звуковата кутия, ударете го отново с палката и сравнете със силата на звука от предишния експеримент.

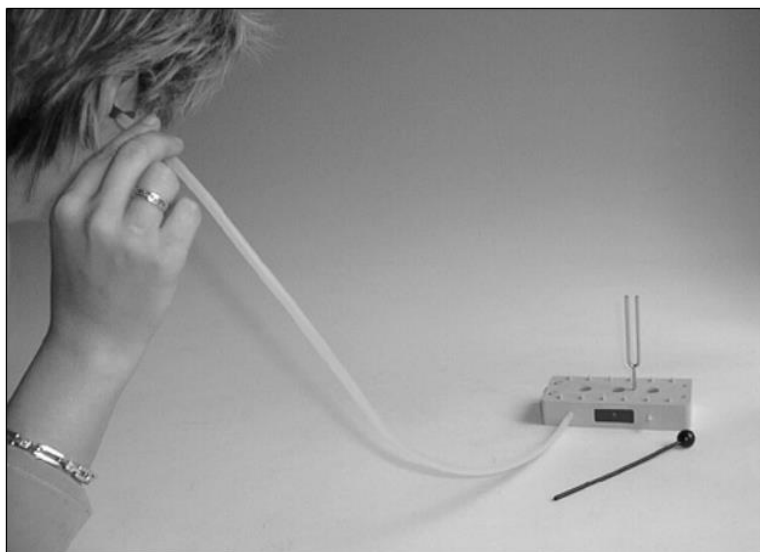
Резултат от експеримента

Когато източникът на звук (камертона) активира тялото като резонатор (звуковата кутия), усилената енергия от вибрацията се предава на въздуха. Когато камертонът е монтиран на звуковата кутия, ухото чува по-силен звук.

5. Как се предава звукът

Материали / Компонент №

Звукова кутия	1
Камертон	2
Тръбичка	7
Слухов накрайник	9
Барабанна палка	10

Извършване на експеримента

Поставете камертона в съответния отвор в горната част на звуковата кутия. Вкарайте тръбичката в единия страничен тръбен накрайник на звуковата кутия. Сложете слуховия накрайник в свободния край на тръбата. Ударете камертона с палката и запомнете силата на звука. Поставете внимателно тръбичката със слуховия накрайник в ухото си и отново ударете камертона, сравнете силата на двата звука.

Резултат от експеримента

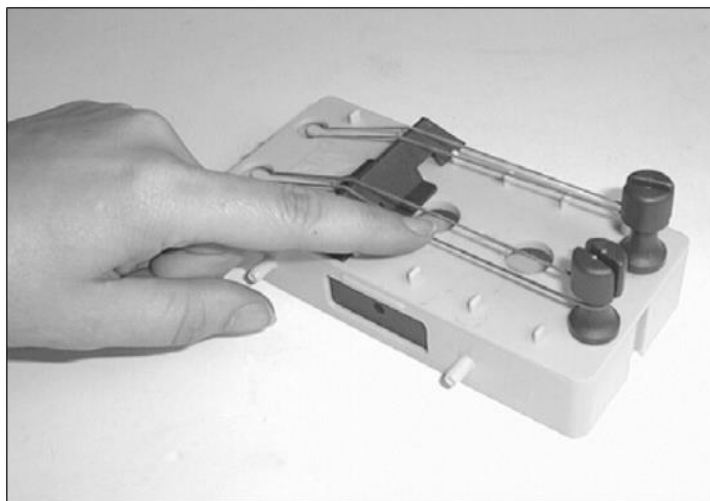
Вибрациите на камертона активират въздуха в звуковата кутия като резонатор (виж експеримент № 4) и се предават директно на ухото от въздуха в тръбата. Звукът се чува много по – силно, отколкото без тръбичката.

6. Високи и ниски тонове

Материали / Компонент №

Звукова кутия	1
Обтегач (2x)	5
Ластик (2x)	12
Триъгълен мост	13

Извършване на експеримента

Закачете двата ластика за двете куки в горната част на звуковата кутия и ги издърпайте над главите на обтегачите, така че те да влязат в дълбоките процепи. Сложете двата обтегача в съответните отвори в горната част на звуковата кутия. Сега ластичите могат да бъдат опънати, като леко се повдигнат обтегачите, завъртят се и се вкарат отново в отворите. Поставете триъгълния мост под двата ластика, между щифтовете в средата на звуковата кутия. Натегнете всеки ластик, като завъртите обтегачите /както е описано по – горе/ с различно натягане и накарайте ластичите да вибрират, като ги подръпвате с пръст. Сравнете създадените тонове. След това променете позицията на триъгълния мост, като го преместите наляво и надясно и регистрирайте ефекта върху тона на звука.

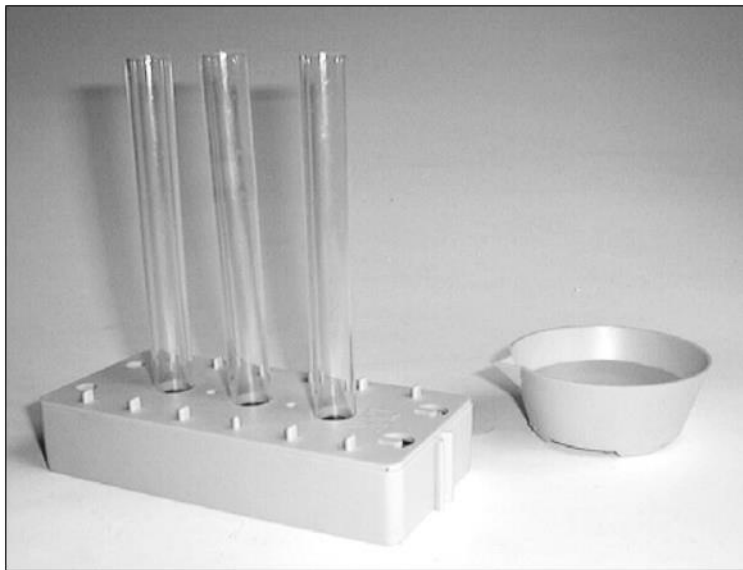
Резултат от експеримента

Височината на тона зависи от това дали вибрациите на вибриращото тяло се появяват бързо или бавно. Високите тонове се създават от по – бързите вибрации, които се получават чрез силно обтягане на ластичите или чрез съкращаване на вибриращите им части. Ниски тонове се постигат чрез по – бавни вибрации с по - слабо обтягане, съответно с по – дълги вибриращи части на ластика.

7. Звук от въздух

Материали / Компонент №

Звукова кутия	1
Епруветка за опити	3
Купичка	7
Допълнително: вода	

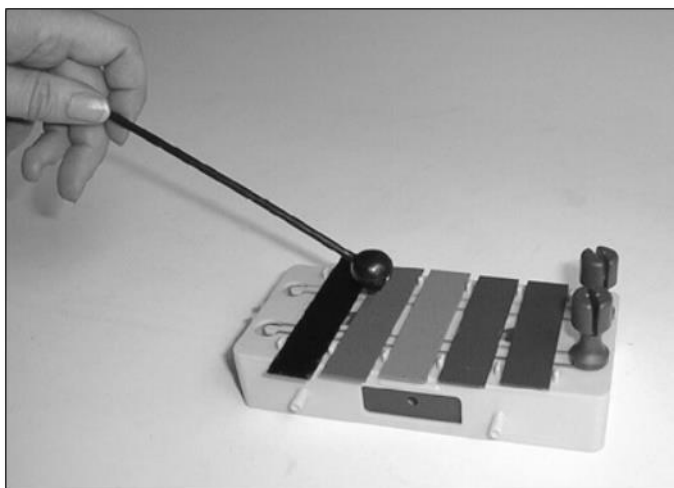
Извършване на експеримента

Сложете епруветките с техните затворени краища надолу в трите отвора на горната част на звуковата кутия. Вземете кутията с епруветките и я задръжте до долната си устна така, че да можете да духнете точно над отворените им краища. Опитайте се да произведете тон. След това напълнете епруветките с вода с помощта на купичката. Напълнете четвърт от първата епруветка, половината от втората и три четвърти от третата. Духнете над отворения край на всяка от тях и сравнете създадените тонове.

Резултат от експеримента

Духването над епруветката активира въздушната колона вътре в нея като резонатор. Различните въздушни колони създават резонансни трептения с различни височини на тоновете. Колкото по – къса е въздушната колона, толкова по – висок е тонът.

8. Звукови метални плочи – ксилофон

Материали / Компонент №

Звукова кутия	1
Комплект звукови плочки	4
Обтегач (2х)	5
Барабанна палка	10
Ластик (2х)	12

Извършване на експеримента

Закачете двата ластика за куките в горната част на звуковата кутия и ги фиксирайте с двата обтегача в другия край на кутията. Поставете петте звукови плочи между щифтовете на ластиците, така че дължината на плочите да намалява. Удряйте плочите една след друга с палката и отчетете разликите във височината на тоновете. Опитайте се да възпроизведете мелодия, като удряте плочките в правилна последователност.

Резултат от експеримента

Чрез удрянето на плочите металът започва да вибрира. Колебанията създават звук и той се предава по въздуха. В зависимост от дължината на звуковата плочка се произвеждат високи или ниски тонове. По – късите пластинки произвеждат по – високи тонове, отколкото по – дългите плочки. Чрез комбинацията от различните тонове може да се създаде музика.

Малък комплект - Звуци

Германия

Описание на експериментите "Малък комплект - Звуци", Каталоген № 161046

Производител: © Cornelsen Experimenta, Берлин, Германия

Дистрибутор за България: УЧМАГ ООД, Варна, България

Преводач на текста: Ани Стрелчева

Коректор: Елка Чунгарова

гр. Варна, 2017 г.